

Šťastná, Kateřina Alexandra

Poznámky k českému překladu

In: Šťastná, Kateřina Alexandra; Krause, Christian Gottfried. *Christian Gottfried Krause: O hudební poezii : komentovaný překlad*. Vydání první Brno: Masarykova univerzita, 2022, pp. 35-36

ISBN 978-80-280-0145-2; ISBN 978-80-280-0146-9 (online ; pdf)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/digilib.77603>

Access Date: 21. 02. 2024

Version: 20230210

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

POZNÁMKY K ČESKÉMU PŘEKLADU

Vzhledem k tomu, že Krauseho pojednání má charakter kompilátu a čerpá z řady dobových literárních, hudebních a teoretických děl, je jeho struktura velmi pestrá co do užitých jazyků citovaných příkladů. Vedle němčiny se tak objevují pasáže v latině, italštině či francouzštině.

Překlady citovaných ukázek byly pojaty orientačně, slouží především pro porozumění textu, protože některé jevy, jako např. sylabičnost či rétorické figury, nebylo možno v české verzi zachovat. Citované ukázky jsou přizpůsobené současné ortografii (např. v němčině *bey/bei*, nebo *Thräne/Träne*). Z praktických důvodů byly také opraveny tiskové chyby, které se v předloze vyskytovaly. V poznámkách byl zachován historický pravopis u titulů knih a některých dalších názvů i v rámci zde se vyskytujících citací. V případě latinských pasáží byly využity oficiální české překlady, pokud byly dostupné. V ostatních případech je autorem překladů z latiny Hubert Reitterer.

V poznámkách k hudebním dílům je vždy uvedena informace v pořadí: dějství, scéna a zpívající postava v kulatých závorkách.

Hranatými závorkami jsou pak vyznačeny do originálu vsunuté prvky, nejčastěji překlady termínů, které byly zachovány v textu v původní podobě, viz např. v případě výrazu *accompagnement*.

Krauseho způsob vyjadřování má specifický charakter, pro nějž jsou příznačné jisté složitěji konstruované, někdy poněkud šroubovaně znějící obraty a střídavé užívání archaicky působících pojmů jako např. *muzikus* a *muzicírovat* s modernějšími významově shodnými ekvivalenty. Ve snaze zachovat co nejvěrnější obraz originálu nebyly tyto termíny v překladu záměrně jazykově sjednocovány, aby se neztratil původní ráz textu.

U některých Krausem užívaných pojmů nebylo nalezení odpovídajícího českého ekvivalentu vždy snadné, neboť některé výrazy jsou v češtině terminologicky víceznačné, nebo se s německým výrazem významově překrývají jen částečně. Příkladem takto nesnadno přeložitelného pojmu je slovo dojímat („rühren“) či dojetí („Rührung“). Význam těchto slov je u Krauseho třeba chápat jako čisté působení na city bez vedlejších konotací a tíhnutí k sentimentu, které se k nim váží v češtině. Překlad byl někdy v tomto případě řešen opisem, na většině míst byl však přesný překlad zachován.

Výraz zpěvohra („Singspiel“) Krause v celém pojednání používá jako označení pro operu. Pojem mezihra („Zwischenspiel“) je pak často použit pro italské intermezzo, tedy útvar hraný mezi jednotlivými dějstvími opery seria, z něhož posléze vznikla opera buffa.

Termínem „accompagnement“ Krause nejčastěji označuje formu recitativu doprovázeného orchestrem (v italštině „recitativo con stromenti“, v německojazyčné oblasti se pak často používal a dodnes částečně používá termín „recitativ accompagnato“), v němž má instrumentální složka výraznější úlohu v hudebním a afektovém podpoření děje, než v běžném recitativu doprovázeném pouze generálbasovými nástroji („recitativo semplice“, dnes často označován jako „recitativo secco“).

K překladu byla připojena nově zhotovená moderní notová edice Idaspovy árie „*Si, si, mie labbra care*“ z 4. scény 1. dějství *Le feste galanti* C. H. Grauna, jejíž podrobný rozbor Krause uvádí v 8. kapitole svého pojednání.